

RUSKON KUNNAN

ARVIOINTIKERTOMUS

VUODELTA 2025

Kuva: Tiia Mamia-Ranta

Sisällys

1.	LAUTAKUNNAN TOIMINTA	3
1.1	TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTUUDET	3
1.2	TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO.....	3
1.3	TOIMINTAMUODOT JA ARVIOINTIPROSESSI	5
1.4	ARVIO TILINPÄÄTÖSKIRJAN LAADUSTA, LUOTETTAVUUDESTA JA KEHITTÄMISTARPEISTA ..	6
2.	RUSKON TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI.....	7
2.1	TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI.....	7
2.1.1	TALouden MITTARIT JA HENKILÖSTÖ	8
2.1.2	TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA MUUT HAVAINNOT TOIMIALOITTAIN.....	9
2.2	KUNNANHALLITUS	10
2.3	OPETUS- JA VARHAISKASVATUS.....	13
2.4	HYVINVOINTIPALVELUT	17
2.5	TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	23
2.6	RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	27
3.	VALITTUIHIN PAINOPISTEISIIN LIITTYVÄT ARVIOT	29
3.1	OPETUS- VARHAISKASVATUS- JA SIVISTYSTOIMI.....	29
3.1.1	VARHAISKASVATUSPALVELUT	29
3.1.2	TALOUS.....	30
3.1.3	PERUSOPETUS	31
3.1.4	TALOUS.....	32
3.2	KUNNAN HANKINNAT	33
4.	TILINTARKASTUKSEN HAVAINNOT	34

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA

1.1 TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTUUDET

Tarkastuslautakunnan keskeisenä lakisääteisenä tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla (KuntaL 121 §).

Valtuusto asettaa toiminnan ja talouden tavoitteet hyväksyessään kuntalain 110.2 §:n mukaisesti talousarvion ja suunnitelman. Hallituksen on toimintakertomuksessa esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttamisesta (KuntaL 115 §).

Ruskon kunnan tarkastuslautakunta on suorittanut sille lain ja valtuuston hyväksymän hallintosäännön mukaan kuuluvat tehtävät ja esittää valtuustolle kuntalain 121 §:n tarkoittaman arviointikertomuksen toimintavuodelta 2025.

1.2 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO

Kuntalain mukaan lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava myös kunnanvaltuuston jäseniä.

Ruskon tarkastuslautakuntaan ovat toimintavuonna 2025 ennen kunnallisvaaleja kuuluneet seuraavat henkilöt:

	Jäsen	Varajäsen	Puolue
Puheenjohtaja	Antti Lähteenmäki	Mauri Laine	KESK
Varapuheenjohtaja	Jorma Rand	Leena Purmonen-Merivirta	VAS
	Arto Takala	Erik Brysch	KOK
	Katri Marku-Virtanen	Maaret Mast	SDP
	Erja Laine	Pauli Korgan	PS

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut Riitta Vihersalo-Mäkinen.

Kunnallisvaalien 2025 jälkeen tarkastuslautakuntaan kuuluvat seuraavat jäsenet:

	Jäsen	Varajäsen	Puolue
Puheenjohtaja	Aleksi Jokiharju	Hannu Koski	PS
Varapuheenjohtaja	Tiia Mamia-Ranta	Marjo Konttinen	KESK
	Mikko Ojala	Marko Rounas	KOK
	Katri Marku-Virtanen	Leena Morlin-Kokkola	SDP
	Toni Mansikkaviita	Jorma Rand	VAS
	Monika Antikainen	Annika Tulonen	VIHR

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut Riitta Vihersalo-Mäkinen sijaisenaan Juho Ritola.

1.3 TOIMINTAMUODOT JA ARVIOINTIPROSESSI

Tarkastuslautakunta arvioi talousarvion tavoitteiden toteutumista, toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, toimintakertomusta sekä talouden tasapainotusta. Arviointi on "arvottamista, jossa toimintaa arvioidaan tietoon ja faktoihin perustuen suhteessa valittuihin kriteereihin".

Kertomusvuonna 2025 lautakunta on pitänyt 11 kokousta. Seitsemän aikaisemmalla valtuustokaudella ja neljä uudella valtuustokaudella. Pääsääntöisesti lautakunnan ensimmäisen vuosipuoliskon kokoukset keskittyvät edellisen vuoden toiminnan arviointiin. Tarkastustoimen painopistealueina vuoden 2025 arviointikertomuksessa on opetus-, varhaiskasvatus-, ja sivistystoimiala.

Arvioinnissaan tarkastuslautakunta on keskittynyt valtuuston vuodelle 2025 hyväksymässä talousarviossa asettamien tavoitteiden toteutumisen arviointiin. Vuodelle 2025 asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi on perustunut pääasiassa kunnanhallituksen laatimaan toimintakertomukseen sekä lautakunnan omiin havaintoihin toimielinten pöytäkirjojen perusteella.

UUSI LAUTAKUNTA Pöytäkirjojen seuraamisesta on sovittu seuraavasti:

Kunnanhallitus	Aleksi Jokiharju ja Mikko Ojala
Tekninen lautakunta	Toni Mansikkaviita
Rakennus- ja ympäristölautakunta	Katri Marku-Virtanen
Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	Tiia Mamia-Ranta
Hyvinvointilautakunta	Monika Antikainen

Tämän sovitun työnjaon mukaan lautakunnan jäsenet ovat seuranneet toimielinten toimintaa siinä määrin kuin se pöytäkirjojen mukaan on ollut mahdollista.

Vierailijoina / esittelijöinä ovat olleet alkuvuonna 2025: tammikuussa Jari Hjelm – ent. Kirjasto- ja kulttuuripalvelupäällikkö, maaliskuussa Sirpa Korte – Fölin Joukkoliikennepalvelujohtaja sekä huhtikuussa Nina Mäkinen – Pääkirjanpitäjä.

Uudella valtuustokaudella loppuvuonna 2025 lokakuussa ja joulukuussa vieraana on ollut Ruskon kunnan talous- ja hallintojohtaja Sari Laine. Lokakuussa vierailun aikana on keskitytty työllisyyspalveluiden kustannuksiin ja joulukuussa tilannekatsaus kunnan talous- ja hallintoasioista.

TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy:n päävastuullinen tilintarkastaja JHT, HT Jukka Vuorio on ollut kuultavana lautakunnan kokouksessa kaksi kertaa.

1.4 ARVIO TILINPÄÄTÖSKIRJAN LAADUSTA, LUOTETTAVUUDESTA JA KEHITTÄMISTARPEISTA

Kokonaisuutena vuoden 2025 tilinpäätöstä voidaan pitää selkeänä ja hyvin laadittuna. Jäsentely on tarkoituksenmukainen ja tunnuslukujen avaaminen sanallisesti auttaa kuntalaisen perehtymistä talouden tunnuslukuihin.

Osavuositarkastusten oikeellisuuteen tulisi kiinnittää huomiota, jotta talouden tasapainoa ja suuntaa voitaisiin tarkemmin tarkastella jo vuoden kuluessa. Kuntalaisille tulee raportoida oikeita lukuja oikeaan aikaan.

Kokonaisuutena tilinpäätös on kuitenkin pieteetillä laadittu ja antaa laajan kuvan Ruskon kunnan tilanteesta vuoden 2025 jäljiltä.

Tilinpäätökseen sisälle sijoitettu henkilöstötilinpäätös on samoin riittävän kattava ja seikkaperäisesti laadittu. Se on kokonaisuutena tarpeeksi laajasti toteutettu ja sisältää monia olennaisia mittareita.

Kehityskohteita

Tarkastuslautakunta suosittelee, että erillinen henkilöstötilinpäätös poistetaan allekirjoitettavasta tilinpäätöksestä ja sisällysluettelosta sekä esitettäväksi esimerkiksi erillisenä liitteenä, johon toimintakertomuksessa viitataan. Tilintarkastaja ei lausu henkilöstötilinpäätöksestä mitään eikä tarkasta henkilöstötilinpäätöstä tai sen oikeellisuutta.

Edelleen tietyt talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetyt mittarit ja tavoitteet ovat vaikeasti arvioitavia. Tästä arviokertomuksesta on jätetty arvioimatta joitakin mittareita juurikin arvioinnin mielekkyyden kyseenalaisuuden vuoksi. Joitain mittareita on tuotu kertomukseen lisää.

Olisi toivottavaa, että tavoitteet olisivat useammin määritetyn haarukan sisällä, jolloin tavoitteita olisi helpompi seurata. Mikäli tavoitteet liittyvät johonkin mitattuun kyselyyn olisi kyselyyn saatujen vastausten määrä hyvä tietää arviointia tehtäessä.

2. RUSKON TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

2.1 TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tilikauden 2025 tulos on 1 007 613,69 euroa ylijäämäinen. Muutettuun talousarvioon nähden tulos on 765 794 euroa ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 1 014 032 euroa suurempi.

Ruskon kunnan toimintakate 15,9 milj. euroa laskee noin 74 412 euroa eli 0,46 prosenttia vuoteen 2024 verrattuna. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate parani noin miljoona euroa eli 6,1 prosenttia. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakate parani 1,3 milj. euroa. Toimintakatetta arvioitaessa pienempi on parempi.

Vuonna 2025 verotuloja kertyi yhteensä 14 milj. euroa, joka on lähes alkuperäisen talousarvion suuruinen. Verotulot alittuivat vain 1 810 euroa. Verotulot kasvoivat vuoteen 2024 verrattuna 427 764 euroa. Kunnallisveroa kertyi 272 000 euroa enemmän.

Valtionosuuksia saatiin yhteensä noin 5,3 milj. euroa, mikä on 149 675 euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 12 625 euroa vähemmän kuin muutetussa talousarviossa oli arvioitu. Vuoteen 2024 verrattuna valtionosuuksia saatiin 278 636 euroa vähemmän. Valtionosuudet laskivat lähes saman verran kuin mitä ne kasvoivat vuonna 2024. Vuonna 2025 valtionosuudet olivat lähes samansuuruiset kuin vuonna 2023. Ennakkotietojen mukaan vuoden 2026 valtionosuudet tulevat olemaan 5 158 000 euroa, joten valtionosuudet laskevat 161 000 euroa. Tämä osoittaa, että valtionosuudet ovat laskeneet ja tulevat laskemaan.

Poistot ja arvonalentumiset 2,5 milj. euroa toteutuivat 470 000 euroa suurempana kuin 2024. Poistojen ja arvonalentumisen ryhmään sisältyy Palvelukeskus Jokikummusta tehty lisäpoisto 462 806,82 euroa.

Poistoeron muutos kirjataan tuloksi. Poistoeron muutos Jokikummun osalta on 213 879,61 euroa.

Rahavarojen määrä vuodenvaihteessa oli n. 4,714 miljoonaa euroa (sisältäen sijoitusvarallisuuden). Omavaraisuusaste on vuoden 2025 lopulla ollut 74,1 prosenttia. Omavaraisuuden taso on hyvä ja se on parantunut vuoden takaisesta 0,3 prosenttiyksikköä.

Kertynyt ylijäämä per asukas oli 3 001 euroa (vuonna 2024 ylijäämä per asukas oli 2 823 euroa).

Ruskon kunnan kassan riittävyyden ollessa 2025 lopussa 69 päivää. Kassan riittävyys on 2024 lopussa ollut 63 päivää. Kassan riittävyys on erinomainen ja on lisääntynyt kuudella päivällä.

Ruskolla on 3,5 miljoonan euron suuruinen sijoitussalkku, jonka markkina-arvo oli 31.12.2025 yhteensä 3 711 991 euroa.

Ruskon kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on vuonna 2025 ollut 51,8 kun se vuosi sitten oli 50,3 prosenttia. Suhteellinen velkaantuminen lisääntyi hieman, kun kunta otti investointeihin uutta lainaa 2 milj. euroa.

Vuoden 2025 tilikauden tulos on 1 007 614 euroa. Verrattuna vuoden 2024 tilinpäätökseen tulos on noin 68 000 euroa heikompi, mikä johtuu edellä mainitusta lisäpoistosta. Mikäli lisäpoistoa ja poistoeron muutosta ei olisi tehty, tilikauden tulos olisi ollut noin 130 000 euroa parempi kuin vuonna 2024.

2.1.1 TALOUDEN MITTARIT JA HENKILÖSTÖ

Ruskon talouden 2025 tunnuslukuja verrattuna 2024 lukuihin ja koko maan lukuihin, vertailuluku on painotettu keskiarvo, jos saatavilla.

Veroprosenttien kohdalla vertailulukuja on käytettävissä vuodelta 2025.

Lähde: <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/verotus/kuntien-veroprosentit> (18.5.2026)

Talouden tunnuslukujen kohdalla koko maan luvut ovat tuoreimmat saatavilla olevat. Koko maan lukemat ovat Kuntaliiton tiedoista ja ovat viimeisten valmistuneiden tilinpäätösten tietoja (tässä tapauksessa vuoden 2024 lukuja)

Lähde: <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalouden-tilastot> (18.5.2026)

Veroprosentit 2025

Tuloveroprosentti	Rusko 7,3	Varsinais-Suomi 7,53	Koko maa 9,28
Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,95	1,20	1,11
Vakituiset asuinrakennukset	0,42	0,46	0,52
Muut rakennukset	1,02	1,29	1,21

Tulojen ja menojen tasapaino

Vuosikate / asukas	Rusko 2025 486	Rusko 2024 358	Koko maa 2024 582
Tilikauden ylijäämä / asukas	168	2	187
Lainakanta / asukas	1 120	940	3 450
Kertynyt ylijäämä / asukas	3 001	2 823	3 138
Toimintakate / asukas	-2 495	-2 459	2 583
Verotulot / asukas	2 196	2 109	2 492

Rahoitusasema

Omavaraisuusaste %	Koko maa 2024 62	Rusko 2024 74,4	Rusko 2025 74,1
Suhteellinen velkaantuneisuus %	102	50,3	51,8

Taseeseen kertynyt ylijäämä	2025 19,1 milj.	2024 18,1 milj.
Rahavarat 31.12. sis. osakkeet	4,7 milj.	4,4 milj.
Kassan riittävyys, pv.	69 vrk	63 vrk

Ruskon kunnan henkilöstö sis. sijaiset

Henkilöstö sis. sijaiset (htv) (HTV1 mukaiset luvut)	Rusko 2025 236,06	Talousarvio 2025 233,94	Rusko 2024 250,14

Henkilötyövuodet ovat kunnassa vähentyneet viime vuodesta. Suhteessa talousarvioon nousua on kuitenkin 2,12 htv.

2.1.2 TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA MUUT HAVAINNOT TOIMIALOITTAIN

Tarkastuslautakunta on arvioinut vuoden 2025 toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. **Vihreä** kuvastaa toteutunutta tavoitetta, **keltainen** miltei toteutunutta ja **punainen** tavoitetta, joka ei ole toteutunut. Lisäksi tarkastuslautakunta on värjännyt **harmaalla** tavoitteita, joita ei ole saatavilla olevilla tunnusluvuilla voitu arvioida. Tarkastuslautakunta on kommentoinut mittareita ja toimialakohtaisia asioita ennen tai jälkeen tavoitteiden, eli tekstit taulukkoruutujen ulkopuolella ovat lautakunnan kommentteja mittareista ja muista olennaisista asioista.

2.2 KUNNANHALLITUS

2.2.1 YLEISHALLINTO

(Valtuuston hyväksymät tavoitteet)

TALVEAn tilintarkastuksessa on tarkasteltu kunnan hallintoa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Tässä yhteydessä on mm. tarkasteltu kunnan sääntöjen ja ohjeiden ajantasaisuutta, asianmukaisuutta sekä niiden noudattamista. Hallintosäännöstä on todettu, että se täyttää kuntalain § 90 vaatimukset. Hallintosääntö on hyväksytty valtuustossa 26.6.2025 ja se on tullut voimaan 1.6.2025.

Vuoden 2024 tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus puuttuvat kunnan nettisivuilta siten, että ne ovat helposti kuntalaisten löydettävissä.

Tarkastuslautakunta haluaa mainita erikseen, että tilintarkastuksessa on havaittu kehitettävää manuaalimaksuprosessissa. Manuaalimaksuprosessista mainitaan, että maksut voidaan lähettää maksuun ilman ennakkohyväksyntää. Lainaus tilintarkastuskertomuksesta: *"nykyinen toimintamalli lisää virheellisen tai perusteettoman maksun riskiä. Suositellaan, että manuaalimaksuihin otetaan käyttöön hyväksyntäkontrolli tai muu riittävä kompensoiva kontrolli."*

Ruskon kuntakonsernin tulos vuodelta 2025 on 707 532,89 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2024 konsernin tulos oli 1 041 127,46 euroa ylijäämäinen. Toivottavaa on, että kunnan taloutta pyritäisiin suunnittelemaan siten, ettei ylijäämää kumuloituisi kohtuuttomasti tai tarpeettomasti.

Kunnanhallitus on nimennyt kokouksessaan 2.12.2024 § 275 asiantuntijatyöryhmän tarkistamaan kunnan hankintaprosesseja ja päivittämään jo vanhentuneen hankintaohjeen vuodelta 2012. Tarkastuslautakunta tarkastelee aihetta erillisessä luvussaan myöhemmin tässä arviointikertomuksessa.

Tavoite	Mittari	TA 2025	TP 2025
Kunnan tasapainoinen talous	Tuloslaskelman ali-/yliäämä	Kolmen peräkkäisen tilinpäätöksen yhteistulos on ylijäämäinen	Ylijäämä vuodelta 2025 oli 1 007 614 euroa. Myös vuonna 2024 ylijäämää tuli noin 1 milj. euroa
Maltillinen lainakanta	Kunnan lainakanta ja vuokravastuut enintään 2 000 €/asukas ja konsernin lainakanta 2 500 €/asukas	Kunnan lainakanta ja vuokravastuut enintään 2 000 €/asukas ja konsernin lainakanta 2 500 €/asukas	Ruskon kunnan lainat ja vuokravastuut/asukas olivat 1 172 euroa ja konsernin 1 664 euroa.
Taloudellinen ennakointi	Johdon raportointityökalun suunnittelu ja käyttöönotto	Johdon raportointityökalun käyttöönottoa jatketaan.	Johdon raportointityökalu on käytössä esihenkilöillä.
Digitalisaation edistäminen	Digitalisaatioaste / tehdyt sähköiset palvelu-uudistukset	Digitalisaatioaste / tehdyt sähköiset palvelu-uudistukset	Digitalisaatiota edistettiin kehittämällä palvelujen ja sisäisten prosessien digitaalisuutta sekä parantamalla järjestelmien toimintavarmuutta ja tietoturva.
Toimivat kunnan rahoitus- ja hankintamallit	Laaditut asiakirjat ja uusien ohjeiden käyttöönotto.	Hankintapolitiikka laadittu ja hankintaohjeet uudistettu.	Valmistelu on kesken.

2.2.2 JOUKKOLIIKENNE

(Valtuuston hyväksymät tavoitteet)

Fölin asiakasmäärät olisi tärkeä saada kunnan käyttöön. Nyt tavoitteen saavuttamista ei voida arvioida.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Mittari	TA 2025	TP 2025
Joukkoliikenteen asiakasmäärien kasvattaminen	Asiakasmäärä/v	+ 4 % v. 2023 tasosta	Asiakasmäärätietoa ei Fölistä saatu. Laskennallinen matkamäärä kasvoi n. 10 % vuodesta 2024

2.2.3 ELINKEINOTOIMI

(Valtuuston hyväksymät tavoitteet)

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Mittari	TA 2025	TP 2025
Yritysten määrä	Toimivat yritykset/ 1 000 asukasta (tällä hetkellä 90,8)	92	97

1,2 yrityksen lisääntymisen tavoite on saavutettu kirkkaasti ja 7,2 yrityksen lisääntymistä Ruskolle voidaan pitää erinomaisena saavutuksena.

2.2.4 KAAVOITUS JA MAANKÄYTTÖ

(Valtuuston hyväksymät tavoitteet)

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Kunta ei voi vaikuttaa muiden omistamien tonttien tarjontaan, eikä sitä edelleenkään kannata asettaa kunnan tavoitteeksi.

Tavoite	Mittari	TA 2025	TP 2025
Asukasluvun kasvun turvaava tonttitarjonta	Kunnassa luovutettavana olevat tontit (suluissa kunnan luovuttamat)	Kunta 76 Seurakunta 8 Yksityiset 105 Yhteensä 189 (kunnan myymät/ lunastamat 15)	Kunta 36 Seurakunta 3 Yksityiset 105 Yhteensä 144 (kunnan myymät/ lunastamat 9)
Ajantasainen maankäytön suunnittelu	Yleiskaavat ja kaavamuutokset	Ruskon kunnanosan yleiskaavan valmistelu käynnistyy.	Valmistelu ei käynnistynyt, koska eteläosan osayleiskaava ei valmistunut.
	Asemakaavat ja kaavamuutokset	Ketunluolan asemakaavan laajennus valmistuu.	Ketunluolan laajennus ei valmistunut, kaavaehdotusta laaditaan.
		Keskustan asemakaavan muutos valmistuu.	Keskustan asemakaavaa valmisteltiin ja tuli hyväksyntään 2026 alussa.
		Päällistönmäen asemakaavan laajennus valmistuu.	Päällistönmäen laajennus valmistui.
		Lähteenmäen asemakaavan muutos valmistuu.	Lähteenmäen asemakaava ei valmistunut, laadittiin kaavan lisäselvityksiä.

2.3 OPETUS- JA VARHAISKASVATUS

2.3.1 PERUSOPETUSPALVELUT

(Valtuuston hyväksymät tavoitteet / Vaikuttavuustavoitteet)

Talousarvioesitykseen sidottujen tavoitteiden toteuma

Tarkastuslautakunnan painopisteenä on vuonna 2025 ollut opetus- varhaiskasvatus- ja sivistystoimi. Painopistealueen sanallinen arviointi käydään läpi erikseen kertomuksen myöhemmässä osassa.

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	TA 2025	TP 2025
Opetuksen laadun arviointi	Toteutetaan vuosittain 6. lk:n oppimistulosten laadunarviointi matematiikassa ja äidinkielessä. Osallistutaan vuosiluokilla 7.–9. mahdollisiin oppiainekohtaisiin valtakunnallisiin arviointeihin. Mikäli satunnaisotanta ei osu kohdalle, osallistutaan matematiikan valtakunnallisiin.	Kansallisessa ainekohtaisessa arvioinnissa sijoitutaan keskiarvon yläpuolelle (MaKeKo-koe ja SUK-koe) Kansallisessa ainekohtaisessa arvioinnissa sijoitutaan keskiarvon yläpuolelle	Vuoden 2025 keskiarvot: Kirkonkylän koulu SUK: kokeen teki 69 oppilasta ja keskiarvo oli 30,4/40 pistettä MA: kokeen teki 68 oppilasta ja keskiarvo oli 72,8/90 pistettä; Äidinkielen päättökoe 6.lk: osallistujia 23, keskiarvo 7,89 Matematiikka MaKeKo 6.lk: osallistujia 23, keskiarvo 8,00 (pisteiden keskiarvo 65,7) Laukola: SUK: 30,3/40 MA: Pisteiden keskiarvo (%): 74 % pisteet: 68,8/90 Kokeet teki 23 oppilasta. Maunun koulu: Maunun koulun 9.-luokkalaisista 85/89 osallistui matematiikan valtakunnalliseen kokeeseen keväällä 2025. Valtakunnan keskiarvo oli 7,0, Maunun oppilaiden 7,05. Tavoitteet laatukriteerin osalta saavutettu.

Nuorten henkinen hyvinvointi	Edulyzer-sovelluksella säännöllinen oppilaiden hyvinvoinnin mittaus. Primus/Wilma-tiedon analysointi erilaisten mittareiden avulla. Tutkimushanke: poissaolojen vaikutus oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin.	Tavoitteena kerätä tietoa koulun toiminnasta oppimisen, viihtyvyyden, hyvinvoinnin ja yhteisen toiminnan kehittämiseksi. Tavoitteena kartoittaa poissaolojen vaikutusta oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin tarkastelemalla Primus/Wilma-datasta löytyviä poissaolokirjauksia, tukitoimia, pedagogisia asiakirjoja ja niiden yhteyksiä tilastokeskusten tarjoamiin taustatietoihin, muihin rekisteriaineistoihin sekä kyselyaineistoon.	Sovellus on kerännyt tietoa hyvinvoinnista (N=1 362 vastausta keväällä 2025). Aktiivisin aihe oli oppiminen (ka. 3,2). Poissaolodataa on kerätty systemaattisesti ja sitä on käsitelty koulujen henkilöstökokouksissa ja yhteisöllisissä opiskelu-huollon kokouksissa. Koko perusopetuksen poissaolodatan yhteenveto on käsitelty rehtorikokouksessa, opiskeluhuollon ohjausryhmässä sekä opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnassa.
Harrastustakuu	Harrastamisen Ruskon mallin kerhotoiminta, koordinaattorit	Tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen tarjoamalla lasten ja nuorten toiveiden mukaisia maksuttomia harrastuksia koulupäivän yhteydessä.	Kerhotoimintaa järjestettiin kaikilla Ruskon kouluilla. Harrastamisen Ruskon mallia on kehitetty mm. lasten ja nuorten harrastustoiveiden osalta. Hyvinvoinnin osalta tavoitteet on saavutettu.

2.3.2 VARHAISKASVATUSPALVELUT

(Valtuuston hyväksymät tavoitteet / Vaikuttavuustavoitteet)

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ mittari	TA 2025	TP 2025
Kasvavaan /muuttuvaan varhaiskasvatus-palvelujen tarpeeseen vastataan toiminnan edellyttämin tila-ratkaisuun tai muita palvelutuotanto vaihtoehtoja hyödyntäen	Omien toimitilojen määrä ja täyttöasteen seuranta (yli 92 %) Muiden palveluntuotanto vaihtoehtojen määrä ja käyttö	Omat päiväkodit 5 Täyttöaste yli 92 % Yksityisen varhaiskasvatuksen määrä pysyy n. 30 %	Omien päiväkotien täyttöaste 93,95 % Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus n. 20 % Varhaiskasvatuksen osallistumisaste oli 31.12.2025 77,2 %
Verkostoituminen yli sektorirajojen ja sen näkyminen toiminnassa	Yhteistoimintamuodot ja määrät	Toiminnallinen yhteistyö esi- ja alkuopetuksessa kaikissa esiopetusryhmissä	Yhteistyö on toiminut suunnitelman mukaan. Yhteistyötä vahvistaa perusopetuksen ja esiopetuksen yhteinen erityisopettaja.
Palvelujärjestelmän kehittäminen ja asiakkaiden osallisuus palveluprosesseissa Positiivinen palvelukokemus	Asiakaskyselyjen vastaus-% sekä huoltajien antaman arvosanan keskiarvo. Kyselyn asteikko on 1-5	Joka vuosi kaikille asiakkaille tyytyväisyys-kysely, joka toinen vuosi mukaan otetaan yhteistyötahot. vastaus-% yli 75 Yksikkökohtainen tulos yli 4,3 Positiivinen palvelukokemus tulos yli 4	Asiakastyytyväisyys-kyselyn vastausprosentti oli 34 % Yksikkökohtainen tulos yli 4,3 ylittyi neljän päiväkodin osalta, yhden osalta tulos jäi alle. Positiivinen palvelukokemus keskiarvo 4,2
Pedagogisen toiminnan laadun arviointi ja varmistaminen: lähiympäristön hyödyntäminen, liikunnan kautta tekeminen, toiminnallinen oppiminen ja positiivinen vuorovaikutus sekä vahvuuksien hyödyntäminen.	Asiakastyytyväisyys-kyselyn ja henkilökunnan itsearvioinnin tulokset pedagogisen toiminnan laadusta. Henkilöstön, tiimin ja yksikön oma arviointi, arviointityökalua käyttäen sekä arvioinnin tekeminen olemassa oleviin asiakirjoihin (ryhmävasu, tiimisopimus)	Asiakastyytyväisyys-kysely + pedagogisen laadun arviointikysely henkilöstölle vuosittain Kansallisen laadunarviointikyselyn käyttöönotto Lähiympäristön hyödyntäminen ja liikunnan kautta tekeminen toteutuvat viikoittain joka ryhmässä Toiminnallinen oppiminen ja positiivinen	Pedagogisen toiminnan laatu sekä asiakastyytyväisyys-kyselyn että henkilöstölle tehdyssä pedagogisen toiminnan kyselyn perusteella, oli erittäin hyvä, keskiarvo 4,4 / 5 Kansallinen laadunarviointikysely (Valssi) otettiin käyttöön 2025. Sen avulla arvioitiin vuorovaikutuksen sensitiivisyyttä ja ilmaisun tapoja sekä

Tavoite	Arviointikriteeri/ mittari	TA 2025	TP 2025
	Kansallinen laadunarviointi-järjestelmä Valssin kautta tehtävät kyselyt.	vuorovaikutus sekä vahvuuksien hyödyntäminen toteutuvat päivittäin kaikkien kasvattajien toiminnassa.	laadunhallinnan ja toiminnan systemaattisuutta. Kaikki ryhmät hyödynsivät lähiympäristöä toiminnassaan ja liikuntaa toteutettiin viikoittain. Toiminnallinen oppiminen ja positiivinen vuorovaikutus sekä vahvuuksien hyödyntäminen toteutui kiitettävästi.
Lapsuudessa helposti saatava tuki	Henkilöstön ja huoltajien arvio. Tuen toteutuminen ryhmissä tarpeen mukaan. Kyselyn asteikko 1-5	Kysely henkilöstölle ja huoltajille. Tulos yli 4.	Asiakastytyväisyyskyselyn sekä henkilöstölle suunnatun kyselyn perusteella tuki toteutui ryhmissä hyvin. Keskiarvo huoltajien arvioimana oli 4,4 ja henkilöstön arvioimana 4,1.
Sähköisten palvelujen käyttö	Sähköisten palvelujen määrä ja asiakasprosessin kehittäminen	Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjaus-järjestelmän käytön tehostaminen.	Toiminnanohjaus-järjestelmä Päikyn käyttöä on tehostettu ja hallinnollinen työ on paremmin organisoitunutta sekä sujuvampaa. Päikyn työvuorosuunnittelu otettiin käyttöön syksyllä 2025.
Yhteisöllisen kulttuurin synnyttäminen	Vanhempaintoimikuntien määrä Yhteistyö lähiympäristön, esim. vanhusten, koulujen, kolmannen sektorin kanssa. Todennetaan toimintakertomuksista	Jokaisessa yksikössä tai kunnanosassa yhteinen vanhempaintoimikunta Yhteistyö lähiympäristön kanssa toimivaa ja säännöllistä jokaisessa yksikössä.	Jokaisessa varhaiskasvatus-yksikössä toimii vanhempaintoimikunta. Yhteistyö lähiympäristön kanssa ei toteutunut täysin tavoitteen mukaisesti. Yhteistyötä tehtiin seurakunnan kanssa säännöllisesti, mutta muuten yhteistyö oli epäsäännöllistä.

2.4 HYVINVOINTIPALVELUT

Vuonna 2025 toiminnan painopisteet säilyivät pääosin ennallaan. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä johdettiin kunnan strategian ja hyvinvointisuunnitelman mukaisesti ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa vakiintui. Ruskon kunnan HYTE-kerroin oli koko Suomen kolmanneksi paras.

Yleisesti ottaen kirjastopalveluiden lukemat ovat verrattain hyvät. Toimintakustannukset jäivät talousarviossa mietittyä pienemmäksi per asukas, lainojen määrän kuitenkin ylittäessä arvioidun.

Kirjastopalvelut Ruskon kunnan osassa toimivat edelleen väistötiloissa. Tilanne ei näiltä osin ole vielä muuttunut.

Nuorten osallistamisessa on onnistuttu hyvin, siitä huolimatta, että valtuusto on yksimielisesti kokouksessaan poistanut 100 euron suuruisen vuosipalkkion nuorisovaltuuston puheenjohtajalta.

Etsivä nuorisotyö ei ole onnistunut asiakkuuksien perustamisessa odotetulla tavalla. Toki asiaa on hankala näin suppeilla luvuilla sen tarkemmin arvioida.

Esteettömyyden parantamiseen on budjetoitu 10 000 euroa. Tarkastuslautakunnan on näillä tiedoin mahdoton arvioida mihin, miten ja millä tavalla esteettömyyttä on parannettu ja onko budjetoituja varoja tähän käytetty.

Yksi merkittävä muutos vuoden 2025 aikana on, että uuden valtuustokauden alusta lautakunnan kokoa on kasvatettu ja TE-palvelut on siirtynyt hyvinvointilautakunnan alaisuuteen.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2025	TP 2025
Johdetaan kunnan monialaista hyvinvointityötä suunnitelmallisesti ja vaikuttavasti	Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman päivittäminen TEA-viisari (kuntajohto) HYTE-kerroin Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuus Koordinoidaan hyvinvointialueen HYTE-yhdyspintatyötä suunnitelman mukaan	1 krt / v ≥ 68 ≥ 75 (V-S:n ka: 60) 133 500 € Toimintamallien ylläpito (kpl)	Toteutunut, suunnitelman päivitys jatkuu 92 80 160 500 € n. 10 kpl
Vahvistetaan lapsiperheiden arkea helposti saatavalla tuella	Nanny-palvelun asiakastytyväisyys	Vähintään 95 % asiakkaista suosittelisi palvelua	100 %
Harrastustakuulla turvataan jokaiselle lapselle maksuton harrastus	Harrastuskerhojen määrä	Toiminnassa vähintään joka koululla	Toteutunut, 35 kpl
Edistetään kunnan esteettömyyttä	Esteettömyyskartoitusten ja -korjausten investointimäärärahat	Vähintään 10 000 €	Esteettömyyttä on parannettu rakennusinvestointien yhteydessä.
Avustusjärjestelmä on hyvinvointitavoitteiden suuntainen ja mahdollistaa kansalaistoiminnan tukemisen ja yhteisöllistä palvelutuotantoa	Kohdeavustuksia myönnetään hyvinvointia edistäviin toimiin, yhteisöllisen kulttuurin synnyttämiseen ja kuntalaisten yhteisten toimintaan osallistumisen mahdollistamiseen	Vähintään 30 000 €	Myönnetty 37 514 €
Vahvistetaan hyvinvointia edistävää yhteistyötä ja osallistavaa vuorovaikutusta toimialojen ja eri toimijoiden kesken	Seuraparlamentti kokoontuu yhdistysohjelman mukaisesti Kuntalaiskyselyjä ja -keskusteluja järjestetään	1-2 krt / v Vähintään 5 kpl	2 krt (12.5.2025, 16.12.2025) 5 kpl
Kunnan henkilöstön työhyvinvointia edistetään työhyvinvointi-suunnitelman mukaan	Työhyvinvointi-suunnitelman toimenpiteiden toteutuminen Työhyvinvointikyselyn toteutus	kpl (määrää ei mainittu) Toteutettu	Toteutunut joka toimialalla (15 kpl), saatu kehittämisavustus 15 000 € Toteutunut esihenkilöiden osalta (henkilöstön kysely alkuvuonna 2026)

Kunnan ulkoista ja sisäistä viestintää kehitetään ja koordinoidaan viestintäsuunnitelman mukaan	Viestintäsuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen Viestinnän kehittämiskyselyn toteutus	kpl (määrää ei mainittu) Toteutettu	Toteutunut (8 kpl), suunnitelman päivitys aloitettu Toteutettu kuntalaisille ja henkilöstölle

2.4.1 KIRJASTOPALVELUT

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2025	TP 2025
Kirjastotoimen resursointi on riittävä.	Toimintakulut € / asukas Aineistomääräraha € / asukas Henkilötyövuodet / 1 000 asukas	≤ 65 € (= V-S:n ka, ei sisällä vyörytyksiä) ≥ 8,5 € (luku puuttui ta2025) ≥ 0,79	47,5 € 7 € 0,7
Kirjastopalveluiden toiminnan painopisteet ovat tarkoituksenmukaisia.	Lainat / asukas Fyysiset käynnit / asukas Ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia kirjastossa	> 11 > 6,5 > 5	14,6 4,4 5
Kulttuuria edistetään osana kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.	Pisteet kulttuurin TEA-viisarissa Kulttuurihyvinvointipalveluiden tarve tunnistetaan ja niitä tarjotaan talouteen sopeutetun suunnitelman mukaan	≥ 71 Kyllä	77 Toteutunut
Tarjotaan taidekasvatusta ja mahdollisuus suorittaa tutkinto taiteen perusopetuksessa.	Taidekasvatusta järjestetään suunnitelman mukaan Taiteen laajan oppimäärän perusopetukseen opiskelijoiden määrä	Kyllä 16–18	Toteutunut 18
Kannustetaan elinikäiseen oppimiseen järjestämällä vapaan sivistystyön opetusta.	Toteutuneiden opetustuntien määrä Opetukseen osallistuneiden määrä	≥ 400 ≥ 400	472 831

2.4.2 LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	TA 2025	TP 2025
Vahvistetaan terveyttä mahdollistamalla kuntalaisille hyvät liikuntaolosuhteet ja aktiivinen arki	Liikuntapaikkojen ylläpidon resurssit ovat riittävät Liikuntapaikkojen ylläpidosta on laadittu priorisointilista palvelulupauksineen Tarkastetut ja ylläpidetyt yleiset leikkipuistot ja esitys leikkipaikka-verkoston tiivistämisestä	Vähintään 0,5 htv Päivitetty palvelu-lupauslistaus 11 kpl Esitys uudesta verkostosta valmis	0,5 htv Kehittämisen suunnitelman laatiminen aloitettu Toteutunut. kpl-määrä? Esitys sisältyy em. suunnitelmaan
Tarjotaan liikuntapalveluja vähän liikkuville ja niille, joille ei ole tarjolla palveluja	Erityisryhmien ja ikääntyneiden liikuntaryhmien määrät Liikuntaneuvonnan kehittämiseen haetaan avustusta	Vähintään 5 säännöllistä ryhmää Hyväksytty hankehakemus	8 kpl Saatu avustusta kolmeen liikuntaneuvonnan hankkeeseen (yht. 40 000 €)
Turvataan paikallisten urheiluseurojen mahdollisuudet tarjota edullisia liikuntaharrastuksia.	Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan Liikuntaseurojen kanssa suunnitellaan toimintaa yhdessä	Maksuttomat olosuhteet vakiintuneelle toiminnalle Vähintään yksi suunnittelutapaaminen vuodessa	Toteutunut Toteutunut, 2 kpl (26.5.2025 ja 23.10.2025)
Tarjotaan avoimia nuorisopalveluja nuorisotalolla ja verkossa	Toimintapäivien määrä / viikko Verkkonuorisotyö Ylläpidetään moottoripajatoimintaa	3-4 päivänä viikossa Omissa kanavissa, vähintään kuukausittain Kerran viikossa	5 pv / vko Toteutunut Toteutunut
Järjestetään leirejä, retkiä ja tapahtumia nuorille	Tapahtumien määrä	Vähintään 8 vuodessa	Toteutunut, yht. 17 (leirit 7, retket 5, muut tapahtumat 5)
Tehdään tiivistä kouluyhteistyötä	Nuorisotyö paikalla koululla Ryhmätyökset Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintaan osallistuminen Päihdekasvatustuntien määrä	Vähintään 3 p / vko Kaikille 7. luokille Kuukausittain Vähintään 1 krt/v ala- ja yläkouluilla	Toteutunut, 4 pv / vko Toteutunut (vko 34) Toteutunut Toteutunut kaikille 6.-7. luokille (13 krt)

Etsivä nuorisotyö tavoittaa nuoria aikuisia	Etsivän nuorisotyön asiakkaat Nuorten aikuisten avoin toiminta Nuorten aikuisten hyvinvoinnista kerätään tietoa	Vähintään 20 vuodessa Viikoittain Suunnitelma tiedonkeruun tavasta, pilotointi ja alustavat tulokset	6 kirjattua asiakasta Toteutunut osittain Toteutunut osana kutsuntojen kehittämistä
Nuorten osallisuutta edistetään	Nuoret mukana suunnittelussa ja päätöksenteossa Nuorten järjestämien tapahtumien määrä Nuorisovaltuuston resurssointi	Vähintään 5 kokousta Vähintään 3 Vähintään 1 000 €	6 kokousta 3 tapahtumaa TA2025: 1 000 € (kehittämisyavustus: 580 €, kulut: 965 €)

2.5 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa on havaittavissa useita henkilöstön työhyvinvointiin ja johtamiseen liittyviä haasteita. Teknisen osaston työntekijöiden työkuormitus on ollut merkittävä, mikä näkyy henkilöstön kokemana ylikuormittumisena sekä suhteellisen korkeina sairauspoissaoloina. Tällainen tilanne herättää yleisesti huolta henkilöstön työturvallisuudesta, jaksamisesta, työssä viihtymisestä sekä toiminnan pitkäjänteisestä kestävyydestä.

Arvioinnissa nousi esille, että työskentely teknisellä osastolla perustuu osittain voimakkaaseen itseohjautuvuuteen. Vaikka itseohjautuvuus voi parhaimmillaan lisätä työn joustavuutta ja tehokkuutta, nykyisessä kuormittavassa tilanteessa sen koettiin osin korostuvan liikaa suhteessa esihenkilötukeen. Arvioinnin perusteella esihenkilön tuki ja työn ohjaus eivät kaikilta osin ole riittäviä työmäärään nähden, mikä voi lisätä kuormittuneisuutta ja epäselvyyttä työn priorisoinnissa.

Samanaikaisesti on kuitenkin todettava, että kunnan palveluista toteutetussa tyytyväisyyskyselyssä tekninen osasto sai kokonaisuutena hyvää palautetta kuntalaisilta. Tämä osoittaa henkilöstön ammattitaitoa, sitoutuneisuutta sekä kykyä ylläpitää palveluiden laatua haastavasta työtilanteesta huolimatta.

Tarkastus- ja arviointityössä katsotaan kuitenkin tärkeäksi, että teknisen osaston henkilöstön työhyvinvointiin, työmäärän hallintaan sekä esihenkilöresursseihin kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota. Pitkittynyt kuormitus heikentää henkilöstön työssä jaksamista, lisää sairauspoissaoloja ja työtapaturmariskiä.

Työntekijöiden kuormittuminen saattaa näkyä myös palveluiden laadun heikentymisenä.

Lautakunnan ja kunnan johdon olisi syytä arvioida mahdollisuuksia:

- työn kuormituksen tasaisempaan jakamiseen,
- esihenkilötyön ja henkilöstön tuen vahvistamiseen,
- työhyvinvoinnin seurantaan ja varhaiseen puuttumiseen, sekä henkilöstöresurssien riittävyyden arviointiin suhteessa kasvaviin tehtävämääriin.

2.5.1 TEKNISET PALVELUT

(Valtuuston hyväksymät tavoitteet)

Vuosittain tehtävä asiakastyytyväisyyskysely kuntalaisille

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2025	TP 2025
Strategia Asiakkaat ja vaikuttavuus	Asiakastyytyväisyys- kyselyn tulokset (vaikuttavuustasolta keskiarvo) asteikolla 1-5	3,4	3,9
kaavateiden kunto ja puhtaanapito, hoidon taso	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,3	3,6
kaavateiden talvihoito	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,3	4,2
puistojen, liikuntapaikkojen ja viheralueiden hoito	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,3	3,3
jätehuolto	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,5	4,0
vesi- ja viemärihuolto	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,5	4,2
valaistus	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,5	4,1

Mittarit:

Liikenneväylät

Liikenneväylät pitävät sisällään yleisten teiden ja kaavateiden kustannukset sekä yksityistieavustukset.

Vuosi	2023	2024	TA 2025	TP 2025
Asukasluku 31.12.	6 438	6 438	6 447	6 376
Liikenneväylien nettokustannukset, €/asukas	128,53	131,29	123,98	122,62

Ilmastoseuranta

CO₂-raportissa mukana olevat energiaperäiset päästöt lasketaan kunnassa (maantieteellisenä alueena) kulutetun sähkön, kaukolämmön sekä lämmityksen ja liikenteen polttoaineiden määrän perusteella. Maatalouden osalta laskenta sisältää kunnan alueella tapahtuvan maataloustuotannon päästöt. Kunnan vaikutus päästöihin ja tulokseen on 10 %

Vuosi	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Päästöt asukasta kohden t CO ₂ -ekv/as.	3,9 t	4,0 t	3,9 t	3,9 t

2.5.2 TOIMITILA- JA VUOKRAUSPALVELUT

(Valtuuston hyväksymät tavoitteet)

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Vuokrausaste jälleen 98 %. Onko luku todellinen?

Tavoite	Mittari	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Strategia Vuokra-asuntojen ja As Oy:n korkea vuokrausaste	vuokrausaste %	98 %	98 %	98 %	98 %
Kunnan vuokra-asuntojen vuokrien selvittäminen ja niiden asettaminen oikealle tasolle	Vuokrat				Ei selvitetty.

Mittarit

Vuosi	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Asukasluku 31.12.	6 438	6 420	6 436	6 376
Toimitila- ja vuokrauspalvelujen nettokustannukset, €/asukas	80,44	32,60	55,54	60,12
Ruokapalvelut, bruttokustannukset, €/asukas	169,64	162,83	180,72	187,20
Laitoshuolto, bruttokustannukset, €/asukas	101,00	96,87	98,93	93,41

(nettokustannukset -> nettomenot +/- nettotulot -)

2.5.3 VESIHUOLTOLAITOS

(Valtuuston hyväksymät tavoitteet)

Tavoite	Arviointikriteeri / Mittari	TA 2025	TP 2025
Strategia Vesihuoltolaitoksen tulot kattavat toimintamenot, poistot ja 3 % koron pääomalle	Tilikauden tulos vähintään 0.	Alijäämä pienenee saavuttaen nollatuloksen 2025	Tilikauden tulos oli 72 296 €
Strategia Vesijohtoverkoston vuotojen määrä	Lukumäärä max.	10	4
Strategia Jätevesiverkoston tukokset ja vuotojen määrä	Lukumäärä max	15	2
Strategia Vanhentuneen vesimittarikannan uusiminen	Lukumäärä min	120	38

Mittarit

Vuosi	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Asukasluku 31.12.	6 420	6 438	6 436	6 376
Vesihuollon nettokustannukset, €/asukas	14,65	4,09	25,96	-11,34

2.6 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Muutoksia rakennusvalvontaan on tuonut 1.1.2025 voimaan tullut uusi rakentamislaki. Päivitetty on myös rakennusvalvonnan tietojärjestelmää.

Lupamäärä väheni uuden lain myötä, kun lupakynnys nousi ja toimenpideluvat poistuivat laista. Rakentamisen määrä pysyi matalalla tasolla Ruskolla, kuin myös koko Suomessa.

Ympäristönsuojelussa uusi sopimus alkoi 1.1.2025. Palvelut tuotetaan yhdessä Nousiaisten ja Mynämäen kanssa ja kahdella viranhaltijalla.

Vuonna 2025 Mynämäen kunnan ympäristösuojelussa tapahtui koko henkilöstön vaihtuminen lähes samanaikaisesti, vaati siirtymisvaiheessa huomattavan määrän aikaa perehtymiseen, paikallisten olosuhteiden haltuunottoon sekä keskeneräisten haastavien asioiden selvittämiseen. Lisäksi vuoden aikana käsiteltäväksi tulleet ympäristölupahakemukset olivat poikkeuksellisen haastavia ja työläitä, mitkä ovat vaatineet tavanomaista enemmän valmistelu-aikaa.

Kuntalaisten huomautukset ja kyselyt keskittyivät erityisesti Munittulan ja Hujalan alueiden toimijoihin ja niiden aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin. Lisäksi kaavamääräysten valvonta ja laillisuus on aiheuttanut huolta, erityisesti ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen sijoittelu asutusten läheisyyteen.

Kuntalaisten tekemiä ilmoituksia / valituksia ja neuvontaa 191 kpl (2024/59, 2023/70, 2022/30). Näiden määrä on noussut hälyttävästi.

Ympäristökatselmuksissa on tehty velvoitteita piha-alueiden siistimisestä ja luvattomasti sijoitettujen maa-ainesten ja jätteiden poistaminen kiinteistöiltä. Myönnettyissä määrärajoissa ja lisäajoissa saattaisi olla kiristettävää.

Tarkastustoiminnassa havaitut tai havaitsematta jääneet puutteet/virheet sekä luvaton toiminta voivat aiheuttaa taloudellisia, ihmishenkeen tai ympäristöön kohdistuva riski, jos ei noudateta annettuja säädöksiä ja määräyksiä. Tarkastustoiminta maastossa sekä työmailla voi aiheuttaa viranhaltijoille työturvallisuusriskiä. Lisääntyneet vaatimukset työssä sekä kuormittuminen haastavissa tai uhkaavissa asiakastilanteissa voivat aiheuttaa henkistä kuormitusta työntekijälle. Henkilörekisterin väärinkäyttö vaarantaisi yksityishenkilöiden tietosuojan.

2.6.1 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖASIAT

(Valtuuston hyväksymät tavoitteet)

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	TA 2025	TP 2025
Tehokas ja joustava rakennuslupakäsittely	Käsittelyaika	Rakennustarkastajan päätös 1–2 vk, Lautakunnan päätös enint. 6 vk, kun hakemus ei ole puutteellinen ja hakemuksen mukana on naapurien kuuleminen.	Rakennustarkastajan päätös 1–2 vk, Lautakunnan päätös 2,4 vk.
Asiakastyytyväisyys rakennusvalvonnan palveluihin	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset (vaikuttavuustasolla 1–5, keskiarvo)	3,5	3,9
Asiakastyytyväisyys ympäristönsuojelun palveluihin	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset (vaikuttavuustasolla 1–5, keskiarvo)	3,5	3,09

Mittarit

Vuosi	TA 2025	TP 2025
Asukasluku	6 438	6 376
Rakennus- ja maa-ainesvalvonnan nettokustannukset, €/asukas	10,06	11,43
Ympäristöterveydenhuollon nettokustannukset, €/asukas	9,35	8,44
Ympäristönsuojelun nettokustannukset, €/asukas	6,64	4,00

3. VALITTUIHIN PAINOPISTEISIIN LIITTYVÄT ARVIOT

3.1 OPETUS- VARHAISKASVATUS- JA SIVISTYSTOIMI

Opetus- varhaiskasvatus- ja sivistystoimi olivat tarkastuksen painopistealueina vuonna 2025. Kuultavana oli toimialalta sivistysjohtaja, Heli Kivelä, joka oli Ruskon kunnalle palkattu sivistystoimenjohtajaksi 24.3.2025 lukien. Uuden sivistysjohtajan johdolla on kehitetty sivistystoimialan johtamista, rakenteita ja prosesseja. Työ jatkuu edelleen vuonna 2026. Henkilöstön koulutukset puolestaan suunnattiin vuoden aikana oppimisen tuen muutosten lisäksi mm. tekoälyyn.

3.1.1 VARHAISKASVATUSPALVELUT

Varhaiskasvatuspalveluiden osalta ruskolaisilla lapsiperheillä on mahdollisuus valita kunnallisen varhaiskasvatuksen, lasten kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen välillä. Rusko on mukana seutukunnallisesti sovitussa varhaiskasvatuspalvelujen järjestämismallissa, jossa perheellä on mahdollisuus saada varhaiskasvatuspaikka kuntien välisenä ostopalveluna Turun seudun kunnista.

Merkittävänä uudistuksena vuoden 2025 osalta Karhukallion uusi päiväkotitoiminta otettiin käyttöön 1.4.2025. Päiväkodissa toteutettavan uuden kotipesä toimintamallin käyttöönotto vaatii vielä työtä, kuten vahvaa muutosjohtamista, sekä henkilöstön ohjaamista sekä tukemista. Taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset tulevat tämän osalta vasta jatkossa paremmin käyttöön, eikä näitä siten vielä tässä kohtaa pystytä arvioimaan. Tämä voidaan nähdä hyvänä toimintamallina, jonka tarkoituksena on tukea toiminnan joustavuutta arjessa, sekä lisäksi se tuo henkilöstön sijaisjärjestelyjen säästöjä. Tämän toiminnan vahvistamista kuitenkin vielä jatkossa kaivataan, jotta haluttuihin tavoitteisiin päästään.

Tavoitteena oli jo vuoden 2025 aikana uudistaa henkilöstörakennetta varhaiskasvatuslain mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Tilinpäätöksen perusteella voidaan todeta, ettei vuonna 2025 aikana lastenhoitajien työsuhteita kuitenkaan pystytty muuttamaan varhaiskasvatuksen opettajan tai- sosionomin työsuhteiksi. Työsuhteiden muutostavoitteet jäävät vasta tuleville vuosille toteutettaviksi ns. luonnollisen poistuman kautta (eläköityminen ja irtisanoutuminen).

Pedagogisina painopisteinä kaikkien päiväkotien osalta oli toiminnallinen oppiminen, lasten liikumisen ja fyysisen aktiivisuuden edistäminen, luontopedagogiikka ja ympäristökasvatus. Lisäksi päiväkodeissa keskityttiin erityisesti vahvuuksien huomioimiseen ns. vahvuuspedagogiikan kautta sekä sensitiiviseen vuorovaikutukseen. Tilinpäätöksen tuloksista voidaan todeta, että pedagogisen toiminnan laatu sekä asiakastytyytyväisyyskyselyn, että henkilöstölle tehdyssä pedagogisen toiminnan kyselyn perusteella tulokset olivat erittäin hyvät, keskiarvo 4,4 / 5. Lisäksi kansallinen laadunarviointikysely (Valssi) otettiin käyttöön vuoden 2025 aikana, jonka osalta tuloksia olisi hyvä tarkastella seuraavalla toimintakaudella. Kokonaisuudessaan muiden osa-alueiden arvio asetettujen tavoitteiden toteutumisesta oli kiitettävällä tasolla.

Esiopetuksen oppimisen tuki uudistui 1.8.2025 alkaen. Erityinen ja tehostettu tuki poistui ja tilalle tuli ryhmäkohtainen ja lapsikohtainen tuki. Tämä on vaatinut toimintakulttuurin muutosta ja muutoksen johtamista. OpVan tilinpäätöksen mukaan kuntalaisen maksaminen lopetettiin 1.1.2025 alkaen kunnanhallituksen päätöksellä hallituksen kokouksessa, joka pidettiin 4.11.2024. Asiakirjojen mukaan asiasta on päätetty hallituksen kokouksessa 18.11.2024. OpVa on päättänyt kuntalaisen lopettamisesta kokouksen päätöksellä 9.12.2024 ja maksaminen on todellisuudessa lopetettu 1.3.2025. Tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomiota hallintosääntöön (Hallintosääntö § 24, OpVa, kohta 12).

Henkilöstön osalta mm. johtamisrakennetta muutettiin päiväkodin johtajien osalta vuoden 2025 aikana. Hiidenvainion ja Satumetsän päiväkodit yhdistettiin hallinnollisesti. Muutoksien vaikuttavuutta ja vaikutuksia mm. henkilöstön tyytyväisyyteen ei ole tilinpäätöksessä kuvattu. Tämä pilotointi päätös oli tehty 4.11.2024 kunnanhallituksen hyväksymänä. Hallituksen suunnitelman mukaista arviota menettelyn jatkosta ei kuitenkaan tehty toukokuun 2025 ensimmäisessä kokouksessa. Voidaan kuitenkin tilinpäätöksestä todeta, että muutos on ollut aikaa vievää ja haastanut sekä työntekijöitä, kuin myös uutta johtajaa. Tämän osalta olisi hyvä jatkossa tehdä vielä tarkempaa arviota muutoksen laadullisista ja taloudellisista hyödyistä, haasteista sekä toimintamallin jatkosta. Kuitenkaan mainintaa hallituksen asian jatkokäsittelystä ei löytynyt pöytäkirjoista.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta merkittävänä riskeinä on ollut pätevän henkilöstön saatavuus, sekä veto- ja pitovoimaan. Näiden osalta viralliset pätevyyskriteerit ovat puuttuneet kahden varhaiskasvatusopettajan osalta. Lyhytaikaisten sijaisten HTV oli 3,57 vuonna 2025. Henkilöstön sairauspoissaolojen vertailua on tehty valtakunnalliseen tasoon nähden, joiden mukaan määrät Ruskolla eivät ole huolestuttavalla tasolla. Huomiota poissaolojen lisääntymiseen on kuitenkin syytä kiinnittää. Vuoden 2025 aikana Ruskolla sairauslomapäivien määrä oli 14 sairauslomapäivää / varhaiskasvatuksen työntekijä. Varhaiskasvatuksen opettajilla, erityisopettajilla ja päiväkodin johtajilla sairauspoissaoloja oli keskimäärin 12,6 ja lastenhoitajilla, avustajilla ja sosionomeilla 15,5 päivää.

Toiminnallisten riskien osalta päiväkotien piha-alueilla sijaitsevat puutteelliset ja rikkiinäiset leikkivälineet olisi pitänyt huoltaa ja korjata asiaan kuuluvasti ja ennakoiden. Talousarvioon olisi pystytty arvioimaan kustannuksia myös tarkemmin, niin korjausten kuin uusien leikkivälinehankintojen osalta, mikäli tarkastukset olisivat suoritettu systemaattisesti ja määräaikaisten mukaisesti. Uuden Karhukallion päiväkodin piha-alueella mm. uusi leikkiväline on ollut rikkiinäisenä jo vuoden 2025 puolella, eikä tätä ole korjattu edelleenkään toimintakuntoiseksi.

3.1.2 TALOUS

Varhaiskasvatuksessa on merkittävä tuottojen ylitys, joka selittää pääosan koko sivistystoimen kateparannusta. Osaltaan tulosta selittää käyttöasteen nousu (maksutuotot), ostopalveluiden tarpeen lasku ja henkilöstöresursoinnin mitoitusaste.

Sähköisten järjestelmien käytön tehostaminen on ollut hyvänä kehityssuuntana, joka on mm. tarkentanut varhaiskasvatusmaksujen laskuttamista. Varhaiskasvatuksen toimintatuottojen ylittymistä perusteltiin osaltaan tämän muutoksen seurauksena. Lisäksi hallinnollista työtä on pystytty organisoimaan paremmin ja sujuvammin Päikky-sovelluksen käyttöönoton avulla. Lisäksi Päikyn työvuorosunnittelu toiminto otettiin käyttöön syksyllä 2025.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot kasvoivat huomattavasti ja olivat 61,6 % suuremmat kuin talousarvion suunnitelmassa. Ruskolla on varhaiskasvatuksessa ollut lapsia, joiden kotikunta on joku muu kuin Rusko, arvioitua enemmän. Maksutuottoja on siten saatu enemmän näiden osalta. Esiopetusta puolestaan tarjottiin ainoastaan kunnan omana toimintana, jolloin täydentävän varhaiskasvatuksen maksutuotot tulivat kunnalle ja ylitystä syntyi lisää.

Toimintakatteen alitus (94,8 %) on ollut vuonna 2025 erittäin merkittävä, johon tulee kiinnittää huomiota arvioidessa varhaiskasvatuksen menojen eri osa-alueita. Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen, päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon osalta, sekä esiopetuksen järjestämisen osalta. Palvelusetelimenojen laskuun vaikutusta on puolestaan tuonut mm. uuden Karhukallion päiväkodin vetovoima.

Tulevien vuosien osalta lapsimääriä olisi hyvä pyrkiä arvioimaan edelleen yhä tarkemmin jatkossa. Syksyn 2025 talousarviota varten tehty arvio on tehty päiväkotien täyden lapsilukumäärän mukaan ja henkilöstömitoitukset arvioitu myös sen mukaisesti. Henkilöstökulujen osalta alitusta on syntynyt myös merkittävästi tämän seurauksena. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa lapsimäärä on lisäksi pudonnut 40 % vuodesta 2024. Tilinpäätöksen vertailussa vuonna 2023 lapsimäärä eri palvelumuodoissa oli 501 lasta, joka on tippunut 436 lapseen vuonna 2024. Laskua on tapahtunut yhä edelleen ja vuoden 2025 luku on yhteensä 424 lasta. Aikaisempaa talousarviota varten tehty arvio vuoden 2025 lapsimäärästä oli 470.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet on kuvattu kokonaisuudessaan hyvin. Muutosta vuoden 2024 jälkeen on tapahtunut mittareiden osalta kuvaavampaan suuntaan ja näitä pyritty tarkentamaan. Tarkennusta kaivataan kuitenkin vielä muutamia yksittäisiin arviointeihin. Yhteisöllisen kulttuurin synnyttämisen osalta ei ole mm. selkeää mittaria ja tavoitetta, jonka osalta voitaisiin luotettavasti todeta toteutumista. Toteamuksena on vain yleisesti mainittu, ettei yhteistyö lähiympäristön kanssa ole toteutunut täysin tavoitteiden mukaisesti. Seurakunta on mainittu erikseen yhteistyön osalta, mutta ei muuta. Tämän osalta selkeiden tavoitteiden asettaminen tulisi pilkkoa näkyväksi, jotta voidaan myös näiden toteutumista mittareilla todentaa.

3.1.3 PERUSOPETUS

Ruskon perusopetuksessa tavoitteena on tarjota laadukasta perusopetusta ruskolaisille lapsille ja nuorille. Tavoitteena on jatkuvasti kehittää toimintaa yhdessä henkilöstön, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on luoda jokaiselle oppilaalle hyvä koulupolku sekä vahvistaa niin oppilaiden kuin henkilöstönkin osaamista ja hyvinvointia. Nämä ovat hyviä tavoitteita toiminnalle, kuitenkin perusopetuksen laadun arvioinnin mittari on edelleen vuosi toisensa jälkeen sisällöltään monimutkainen ja erittäin ympäröity. Tämän osalta voidaan positiivisena todeta vain se, että olemme keskiarvon yläpuolella, mutta tarkempaa sijoitusta kansallisiin tuloksiin nähden ei ole avattu. Arvioinnin osalta olisi hyvää, jos pystyisimme lisäksi seuraamaan sitä, miten Ruskon koulujen osalta sijoitus näissä vertailuissa kehittyy esim. vuositasolla. Selkeä ja ymmärrettävä auki kirjaaminen olisi tarpeellista.

Perusopetusta annetaan Kirkonkylän, Hiidenvainion, Laukolan ja Maunun kouluilla hyväksytyn opetussuunnitelman ja lukuvuosisuunnitelman mukaisesti. Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta järjestetään omana toimintana koko kunnan alueella. Ruotsinkielisten perusopetus järjestetään puolestaan Turussa ja vaikeimmin vammaisten perusopetus järjestetään ostopalveluna (Mylly-Antin koulu, Raisio).

Ruskon perusopetuksen oppilasmäärä lukuvuoden 2025–2026 alussa oli 826 oppilasta (20.9.2025). Heistä 275 oppilasta opiskeli Maunun yläkoulussa. Kirkonkylän koulussa luokka-asteilla 3.–6. opiskeli 277 oppilasta, Hiidenvainion koulussa 135 oppilasta luokka-asteilla 1.–2. ja Laukolan koulussa 139 oppilasta luokka-asteilla 1.–6. Erityisluokilla opiskeli 54 oppilasta. Erityisluokkaopetusta järjestettiin Maunun koululla (2 luokkaa), Hiidenvainiossa (1 luokka), Kirkonkylän koulussa (1 luokka) ja Laukolan koulussa (2 luokkaa). Kuljetusoppilaita perusopetuksen oppilaista oli 153 oppilasta (18,5 %). Suurin osa kuljetusoppilaita käytti Fölin koululaislinjoja ja vain pieni osa kuljetettiin taksilla. Koululuokkien osalta voidaan todeta arvioinnin ja suunnitelmien olevan mm. luokkamäärien osalta muutoksiltaan maltillisia ja järkeviä suhteissa oppilasmääriin.

Laki oppimisen tuen uudistuksesta astui voimaan elokuussa 2025. Koulujen osalta tämä on vaatinut toimintakulttuurin muutosta ja oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä. Lakimuutos vaati osaltaan myös resurssilisäyksiä, jonka vuoksi syksyllä 2025 perusopetuksessa aloitti esi- ja alkuopetuksen yhteinen erityisopettaja vahvistamaan nivelvaiheen tukea. Yläkoulun tuntikehykseen lisättiin tunteja, jotta opetusryhmiä voitiin pienentää. Alakouluissa lisättiin tuntikehystä samanaikaisopettajuuden tarpeisiin. Oppimisen tuen ohjausryhmä ja konsultoivat erityisopettajat aloittivat työnsä syksyllä 2025. Näiden ryhmien toiminnan tavoitteena on yhdenmukaistaa ja kehittää oppimisen tuen ratkaisuja Ruskon perusopetuksessa.

Laki puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytöstä tuli voimaan 1.8.2025. Koulujen järjestyssäännöt päivitettiin lukuvuoden alussa. Ruskon perusopetuksessa ei käytetä mobiililaitteita koulupäivän aikana kuin erikseen järjestyssäännöissä kuvatuissa tapauksissa. Uudistuksen tarkoituksena on yhtenäistää käytännöt koko maassa, vähentää oppimisen häiriötä ja tukea keskittymistä.

Vuonna 2025 perusopetuksessa oli käynnissä seuraavia hankkeita:

- *Oppimisanalytiikan jatkohanke (13 kunnan yhteinen, Rusko koordinoi)*
- *Älytutor-hanke tekoälyn hyödyntämiseen (15 kunnan yhteinen, Rusko koordinoi)*
- *Yhteisöllisyyden jatkohanke (päättyi 31.7.2025)*
- *Yhdessä tuen puolella -hanke oppimisen tuen uudistamisen edellyttämän tiedonhallinnan kehittämiseen (mukana 18 opetuksenjärjestäjää)*
- *Oppimisanalytiikan jatkohanke*

Perusopetuksen merkittävimmät riskit liittyvät kelpoisuusehdot täyttävien sijaisten saamiseen, tiettyjen ammattiryhmien rekrytointivaikeuteen, valtionosuuksien kautta tulevien määrärahojen riittävyyteen, työn kuormittavuuden lisääntymiseen ja väkivaltilanteiden lisääntymiseen oppilaiden kesken sekä henkilöstöön kohdistuen. Digitaalisuus ja tekoäly haastaa toimialaa tulevaisuudessa. Näihin liittyviä riskejä ennakoidaan henkilöstön koulutuksella ja tarvittavalla tietoturvaan ja -suojaan liittyvällä resursoinnilla. Edellä mainittujen riskien osalta tilinpäätöksessä ei ole avattu tarkemmin mm. rekrytointivaikeuteen liittyviä ammattiryhmiä. Tämän osalta ei myöskään käy ilmi, miten on mitattu työn kuormittavuuden tai väkivaltilanteiden lisääntymistä. Tämä olisi hyvä avata jatkossa selkeämmin, jotta vertailua näiden riskien lisääntymisestä voitaisiin avoimesti todeta.

3.1.4 TALOUS

Perusopetuksen toimintatuotot jäivät 10,8 % muutetun talousarvion tavoitteesta. Perusopetuksessa laskutettavat kotikuntakorvaukset ovat laskeneet. Vuonna 2024 kunnassa oli 18 laskutettavaa oppilasta, nyt luku on pudonnut 11 oppilaaseen ja tulee laskemaan edelleen. Vielä vuonna 2024 kotikuntakorvauksia oli saatu yli 100 000 €.

Henkilöstökulujen osalta alitus johtuu useammasta tekijästä. Avoimiin tehtäviin ei ole saatu rekrytoitua henkilöitä tavoitteena olleella aikataululla (mm. erityisopettaja), palkankorotukset oli budjetoitu hieman ylimääräisesti ja henkilöiden vaihdokset aiheuttivat muutoksia myös palkkakuluihin. Perusopetuksen alitus koostui useamman pienen erän summana, joista merkittävämät ovat henkilöstö- ja ostopalveluiden säästöt.

Tuloarvioiden ja määrärahojen osalta tilinpäätöksestä voidaan todeta, että erityisesti sisäiset toimintakulut ja toimintakate olivat ylittyneet 108,2 %. Toimintakate oli kokonaisuudessaan ylitetty 101,1 %.

Lisäksi koulunkäynnin kustannukset per oppilas olivat vuonna 2025 nousseet vuoteen 2024 verrattuna 241 €/oppilas. Oppilaskohtaisiin kustannuksiin on laskettu mm. hallinto, hankkeet ja erityisopetus koulujen oppilasmääriin suhteutettuna. Tilinpäätöksen osalta ei kuitenkaan avattu asiaa tarkemmin, miksi muutos oli huomattavasti noussut vuoden 2025 osalta. Samainen muutos vuosien 2023–2024 välillä oli puolestaan 189 €/oppilas.

3.2 KUNNAN HANKINNAT

Kunnanhallitus nimesi kokouksessaan 2.12.2024 § 275 asiantuntijatyöryhmän tarkistamaan kunnan hankintaprosesseja ja päivittämään jo vanhentuneen hankintaohjeen vuodelta 2012. Työryhmän raportti esiteltiin kunnanhallitukselle 14.4.2025 § 79. Työryhmän suositusten mukaisesti kunnanhallitus päätti perustaa hankintatyöryhmän ja nimetä sen vetäjäksi talous- ja hallintojohtajan.

Hankintaryhmän tehtäväksi annettiin kunnan hankintastrategian ja tähän liittyvien hankintaohjeiden, -prosessien ja -dokumenttien laatiminen ja strategisten hankintakorittien määrittäminen. Tärkeäksi koettiin myös olemassa olevien ostosopimusten läpikäynti, niiden voimassaoloaikojen tarkistaminen, erilaiset puitesopimukset ja hankintarenkaat, hankintaoikeudet ja sopimusten vienti sähköiseen sopimusarkistoon. Työstä tulee raportoida kunnanhallitukselle puolivuositain.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, ettei työtä ei ole aloitettu vuoden 2025 aikana.

4. TILINTARKASTUKSEN HAVAINNOT

Yleisesti tilintarkastuksessa esiin nousee kunnan positiiviset ylitykset. *"Ruskon kunta on laatinut vuodelta 2025 konsernitilinpäätöksen, joka sisältää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.*

Ruskon kunnan konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kolme tytäryhteisöä, yksi kuntayhtymä ja yksi osakkuusyhteisö. Kaksi kuntayhtymää on jätetty yhdistelemättä olennaisuusperiaatetta noudattaen.

Ruskon kuntakonsernin tulos vuodelta 2025 on 707 532,89 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2024 konsernin tulos oli 1 041 127,46 euroa ylijäämäinen.

Konsernitaseen taseen kertynyt kumulatiivinen ylijäämä on 31.12.2025 ollut 18 801 536,53 euroa."

Investoinneista ja hankinnoista mainitaan, että tarkastelluilta osin Ruskon hankinnoissa on toimittu lainmukaisesti ja asianmukaisesti. Tarkastuksessa on kuitenkin havaittu, että kunnan voimassa olevassa hankintaohje on hyväksytty 2.4.2012. Hankintaohje sisältää jo osin vanhentuneita tietoja ja viittauksia. Tilintarkastuskertomus suosittelee päivittämään kunnan hankintaohjeen vastaamaan voimassa olevaa hankintalainsäädäntöä. Tätä aihetta on käsitelty myös aiemmin tässä arviointikertomuksessa.

Yhteenvedona Ruskon kunnan tilintarkastuksesta voidaan mainita, että kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asian mukaisesti sekä valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat olleet oikeita.

Kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Kuva: Katri Marku-Virtanen

Ruskolla 19.5.2026

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Aleksi Jokiharju
puheenjohtaja

Tiia Mamia-Ranta
varapuheenjohtaja

Mikko Ojala
jäsen

Katri Marku-Virtanen
jäsen

Toni Mansikkaviita
jäsen

Monika Antikainen
jäsen